

Voorzitter,

Een gedeelte van Waalre gaat op dit moment letterlijk op de schop. De herinrichting van de Eindhovenseweg en van het dorpshart in Aalst zijn in volle gang. Die werkzaamheden zijn niet altijd leuk voor de omwonenden en bezoekers van Den Hof. Maar er wordt hard gewerkt aan een weg met minder auto's, beperking van de verkeersnelheid en een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers zonder minutenlang wachten bij het stoplicht. Meer ruimte voor gezellige terrasjes en meer groen in het versteende dorps hart.

GroenLinks heeft iets meer dan een jaar geleden samen met de andere fracties en het college in het raadsprogramma nog veel meer mooie plannen gemaakt. Om een aantal voorbeelden te noemen:

Versneld meer en vooral betaalbare woningen bouwen – de voorbereidingen voor 350-400 nieuwe woningen in Waalre-Noord lopen. Onze inwoners helpen om bestaande woningen energiezuinig maken – hiervoor nemen we deel aan de groene zone programma's, en ondersteunen inwoners met de gratis energiebox en hulp van een energiecoach om hun energieverbruik te verlagen. Er zijn plannen gemaakt voor een nieuwe basisschool in Waalre Dorp en op termijn vervanging van het gebouw van basisschool De Meent. Inwoners met ernstige geldzorgen of schulden worden ondersteund met maatwerk op basis van het geldzorgenbeleid.

De gemeente heeft net als onze inwoners te maken met stijgende kosten door inflatie, hogere energiekosten en hogere lonen. Bovendien zijn de uitgaven voor jeugdhulp en ondersteuning van ouderen met een hulpvraag de afgelopen jaren gestegen. Hierdoor dreigde voor 2024 een fors tekort op de begroting en in de komende jaren neemt de onzekerheid over de financiële situatie verder toe.

Om onze gemeente financieel gezond te houden moeten we lastige keuzes maken: Aan de ene kant stelt het college maatregelen voor om de kosten flink te verlagen, de zogenoemde ombuigopties. In totaal ~1,25 miljoen voor 2024 en voor de komende jaren meer dan 2 ton per jaar. We zien wel een aantal pijnpunten: Door het niet opvullen van de buffers moet vanaf 2027 mogelijk de wijkaanpak versoerd worden en we lopen grote risico's als de kosten voor het sociaal domein opnieuw oplopen. Ook wordt de deelname aan het preventieproject "Welzijn op recept" uitgesteld en zal groen in de openbare ruimte pas later vervangen worden.

Aan de andere kant wil het college ook de inkomsten verhogen door de OZB en de legestarieven te verhogen – in totaal goed voor 324.000 extra inkomsten. Hoewel verhogen van de OZB met 9% bovenop de inflatiecorrectie binnen de afspraken van het raadsprogramma valt, is deze verhoging zeker geen leuke of makkelijke keuze. Ook omdat als gevolg van de stijgende kosten door inflatie de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing ook omhoog gaan. Voor een gemiddeld gezin in Waalre met een eigen woning betekent dit in 2024 een lastenstijging van ~8,60 EUR per maand.

We realiseren ons dat bezuinigen op voorzieningen en het verhogen van de lasten geen fijne boodschap is. GroenLinks staat echter achter de afspraken in het raadsprogramma om Waalre zelfstandig en financieel gezond te houden. We vinden het belangrijk om onze meest kwetsbare inwoners bestaanszekerheid te geven en jongeren met ernstige problemen hulp op maat te bieden. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen, zeker in een gemeente als Waalre waar de helft van de huishoudens een vermogen van meer dan 349.900 EUR heeft. Daarom staan we achter de afspraken uit het raadsprogramma om de OZB stapsgewijs te verhogen. Ook willen we het

positieve saldo op basis van de septembercirculaire niet direct weer uitgeven maar in de reserve steken om zo in de toekomst mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen.

Tegelijkertijd moeten we de gemeentelijke taken efficiënt en zuinig uitvoeren en op zoek gaan naar slimme keuzes en mogelijkheden om structureel te besparen. Het college en ook de raad zelf zal bij alle nieuwe projecten en plannen een goede afweging moeten maken of de uitvoering niet wat minder luxe kan, vertraagd kan worden of zelfs beperkt. Een voorbeeld is de tijdens de oordeelsvorming door meerdere fracties genoemde verharding van de Hudedijk of de Sophiastraat.

GroenLinks als groene partij hecht belang aan het versterken van de biodiversiteit en een groene, gezonde leefomgeving. Daarom maken we ons zorgen over het pas later terug planten van verwijderde bomen als onderdeel van de bezuiniging op het onderhoud van het openbaar groen. Bomen in de openbare ruimte zijn belangrijk voor de gezondheid en het welbevinden van mensen, denk aan luchtkwaliteit, klimaat, hittestress en het vasthouden van water. We dienen daarom samen met de PvdA een motie in over het belang van bomen voor een gezonde leefomgeving.

Ik lees nu het dictum voor:

Roept het college op om: Bij de uitvoering van het groenbeleid en herinrichting van de openbare ruimte de kap van bomen zo veel mogelijk te vermijden en indien het verwijderen van bomen toch noodzakelijk is, de herplanting van bomen in de directe omgeving niet om financiële redenen op te schuiven.